

zondag

04.01.2015

15.00 Concertzaal

Nieuwjaarsconcert

Brussels Philharmonic & Vlaams Radio Koor

CONCERTGEBOUW BRUGGE

Biografieën

Brussels Philharmonic (BE) werd in 1935 opgericht als studio-ensemble onder de vleugels van de openbare omroep en staat bekend als een modern en flexibel orkest. Het orkest richt zich vooral op 20e-eeuwse muziek, maar draagt ook het romantische repertoire, de hedendaagse muziek en filmmuziek een warm hart toe. Dankzij samenwerkingen met diverse gastdirigenten ontwikkelt het orkest voortdurend nieuwe manieren van concineren.

Het Vlaams Radio Koor (BE) werd in 1937 als professioneel kamerkoor opgericht door de toenmalige openbare omroep (NIR). Een eerste belangrijke pijler in de programmering van het Vlaams Radio Koor vormen de a-capellaproducties. Daarnaast werkt het koor regelmatig samen met gerenommeerde binnen- en buitenlandse instrumentale ensembles. Het Vlaams Radio Koor smeedde een hechte band met een aantal vaste partners in Vlaanderen, en was daarnaast de voorbije jaren erg aanwezig op verschillende internationale podia. Het Vlaams Radio Koor behoudt ook zijn unieke status van radiokoor: een groot aantal concertproducties wordt opgenomen door Klara, waardoor het koor een unieke verzameling live-opnames heeft opgebouwd.

Hervé Niquet (FR), sinds seizoen 2011-2012 chef-dirigent bij het Vlaams Radio Koor, studeerde niet alleen klavecimbel, piano en orgel, maar ook zang, compositie en directie. Hij benadert het metier van muzikant met een onderzoekende geest. De ervaring die hij bij enkele grote barokke ensembles opdeed, legde de kiem voor de speciale band die hij ontwikkelde met het Franse 'Grand Motet' van de 17e en 18e eeuw. Zijn grote wens om dit onbekende repertoire nieuw leven in te blazen resulteerde in 1987 in de oprichting van Le Concert Spirituel. Vanuit diezelfde geest, en vertrekkende van het principe dat er doorheen de eeuwen slechts één 'Franse muziek' bestaat, leidt Hervé Niquet verschillende prestigieuze orkesten, waaronder de Akademie für Alte Musik Berlin, Sinfonia Varsovia, l'Orchestre Philharmonique de Radio France, het Rias Kammerchor, het Symfonieorkest van de Munt en Brussels Philharmonic.

Uitvoerders en programma

Brussels Philharmonic: orkest
Vlaams Radio Koor: koor
Hervé Niquet: dirigent
Greet Samyn: presentatie

—

John Philip Sousa (1854-1932)
The Stars and Stripes Forever (1897)

Jacques Offenbach (1819-1880)
Dansons, aimons, buvons, chantons!
uit *La belle Hélène* (1864)

Camille Saint-Saëns (1835-1921)
Ode à Sainte-Cécile (1852)

Léo Delibes (1836-1891)
Les Chasseresses uit *Sylvia* (1876)

Max d'Ollone (1875-1959)
L'été (1894)

Jacques Offenbach
Can-Can uit *Orphée aux enfers* (1858/74)

Gustave Charpentier (1860-1956)
La fête des myrtes (1887)

Johann Strauss jr. (1825-1899)
Der Carneval in Paris, Galopp,
opus 100 (1838)

Johann Strauss jr.
Perpetuum mobile, opus 257 (1861)

Johann Strauss jr.
Pizzicato Polka (1869)

Leroy Anderson (1908-1975)
Fiddle Faddle (1947)

Johann Strauss jr.
An der schönen, blauen Donau, opus 314 (1867)

Edward Elgar (1857-1934)
Mars nr. 1 in D 'Land of Hope and Glory'
uit *Pomp and Circumstance Marches*,
opus 39 (1900-07, 1930)

Gabriel Pierné (1863-1937)
Clowns musicaux uit
Impressions de music-hall (1927)

Na het concert nodigen Concertgebouw Brugge en Renaat Landuyt, burgemeester van Brugge, u uit om te klinken op het nieuwe jaar.

Dit concert wordt u aangeboden met de steun van Interparking. Interparking

Met Nederlandse boventiteling

Uw applaus krijgt kleur dankzij de bloemen van Bloemblad.

Laat ons dansen, liefhebben, drinken en zingen

Bovenstaande 'aanbeveling' komt uit de opera-buffa (of operette) *La belle Hélène* (*Dansons, aimons, buvons, chantons!*). Dat werk is samen met *Orphée aux enfers* een van Offenbachs meest populaire operettes en zou gerust als motto kunnen dienen voor heel wat feestelijke gelegenheden, zoals het begin van een nieuw jaar. *La belle Hélène* ging trouwens kort voor nieuwjaar (17 december 1864) in het Parijse Variétés in première. Jacques Offenbach werd geboren in Keulen op 20 juni 1819 als zoon van een Joodse cantor en studeerde aanvankelijk viool en cello. In 1833 vestigde hij zich in Parijs, waar hij als cellist van het orkest van de Opéra-Comique niet alleen de kost verdiende, maar ook zijn oren en ogen de kost gaf. In 1855 opende hij zijn eigen theater, les Bouffes-Parisiens en daar bracht hij met een beperkt gezelschap (drie personages) een twintigtal stukken voor het voetlicht. Met zijn eerste grote succes, *Orphée aux enfers*, veroverde hij ook andere Parijse scènes. *La belle Hélène* werd zijn beroemdste operette mede dankzij zangeres Hélène Schneider, de eerste vrouw die Offenbachs werk uitvoerde. Na haar debuut in *La belle Hélène* triomfeerde ze nog in vele operettes van de ondertussen tot Franse staatsburger genationaliseerde operettekoning. Volgens sommige critici van zijn tijd was Offenbach geen auteur van 'musique' maar van 'musiquette'! De ondertussen 157 jaar oude *Can-Can* uit *Orphée aux enfers* (gecreëerd op 21 oktober 1858) geldt als een typisch voorbeeld van wat daarmee werd bedoeld.

Het is opvallend dat alle componisten die vandaag op het programma staan, in de 19e eeuw geboren zijn, met uitzondering van de Amerikaanse componist en gewezen chef van de Harvard University Band Leroy Anderson (1908-1975). Offenbach is de oudste en de Franse componist Max d'Ollone de jongste.

Deze laatste werd in 1875 geboren en geraakte wellicht ten onrechte in de vergetelheid. Eveneens opvallend is het feit dat, misschien op *Dansons, ...* uit Offenbachs *La belle Hélène* na, geen van de geprogrammeerde composities ter gelegenheid van een nieuwjaarsviering werd geschreven. Het betreft veeleer het min of meer lichtvoetige karakter van al deze werkjes. Hoe vrolijkheid, ja zelfs uitbundigheid, feestvreugde, fierheid, patriottische trots, hoop, humor, speelsheid en zorgeloosheid, muzikaal kunnen worden vertolkt, althans in een 19e-eeuwse esthetiek, vormt in feite een logische rode draad doorheen dit overigens gevarieerde programma.

Is Offenbach de operettekoning, dan is de Amerikaanse componist en dirigent John Philip Sousa (1854-1932), die in 1876 viool speelde in het orkest dat Offenbach dirigeerde tijdens zijn Amerikaanse tournee, ongetwijfeld 'The March King'. Naast operettes, 70 liederen en wat walsen schreef hij 136 marsen en maar liefst 332 arrangementen voor harmonieorkest, al of niet met een solo-instrument. J.P.H. Sousa was de 14e dirigent van de US Marine Band. In 1892 stichtte hij zijn eigen band waarmee hij vier Europese en één wereldtournee (1910-11) ondernam. Zijn meest populaire marsen zijn *The Gladiator* (1886), waarvan meer dan een miljoen exemplaren werden verkocht, en *The Stars and Stripes Forever* uit 1896. Die laatste werd in 1987 op initiatief van Ronald Reagan door het Amerikaanse Congres tot de officiële mars van de VS uitgeroepen. Aan Sousa hebben we zelfs een nieuw instrument te danken: de sousafoon, sinds 1890 gebruikt in fanfares en harmonies.

Zowel Gabriel Pierné en Gustave Charpentier als Max d'Ollone – allen Franse componisten – behaalden de destijds felbegeerde Premier

Grand Prix de Rome. Pierné in 1882 met de cantate *Edith*, Charpentier in 1887 met de cantate *Didon* en Max d'Ollone in 1897 met zijn cantate *Frédégonde*. Camille Saint-Saëns ondernam twee pogingen (in 1852 en 1864), maar slaagde er niet in een eerste prijs te behalen. Wel zetelde hij later verscheidene malen in de jury, onder meer bij de eerste twee pogingen van Max d'Ollone (1894 en '95) die er pas bij de vierde poging (1897) in slaagde de Premier Grand Prix weg te kapen. D'Ollone nam in 1894 voor het eerst deel aan de schiftingsproeven die bestonden uit het schrijven van een fuga en een werk voor koor en orkest (in 1894 was dat *L'été* op tekst van Victor Hugo). Hij slaagde terecht! D'Ollones *L'été* zit goed in elkaar en klinkt charmant maar ... een werk getiteld *L'été* op het programma van een nieuwjaarsconcert? Het lijkt vreemd, maar wanneer je de laatste regels van Hugo's gedicht leest 'Elle met dans l'aube un sourire, elle met dans l'onde un baiser' dan zou dit ook van toepassing kunnen zijn op het begin van een nieuw jaar. Alhoewel het Cecilia-feest al wat dichterbij nieuwjaar komt (22 november) heeft Saint-Saëns' *Ode à Sainte-Cécile* voor stem en orkest (waarvoor hij trouwens in 1852 een eerste prijs kreeg van de Parijse Société Sainte-Cécile) toch weinig met nieuwjaar te maken, behalve het lovende, troostende en hoopgevende karakter dan.

Met Léo Delibes' ballet' *Sylvia, ou la Nymhe de Diane* (1876) en Gabriel Piernés' ballet à l'américaine' *Impressions de music-hall* (1927) betreden we de balletwereld. Delibes' muziek, gekenmerkt door melodische elegantie en charmante harmonieën, vervliegt als een zoet parfum en Piernés rijk georkestreerde *Clowns musicaux* uit *Impressions de music-hall* dompelt ons onder in een onweerstaanbare sfeer die ons wellicht kan doen vergeten dat het leven soms iets heeft van een circus ...

Na het succes van zijn *Enigmavariaties* begon Edward Elgar aan wat zijn meest bekende en gespeelde werk zou worden: de *Pomp and Circumstance Marches*, opus 39, vijf marsen voor orkest geschreven tussen 1901 en 1930. De *Mars nr. 1 in D* werd gecreëerd op 19 oktober 1901 in Liverpool. Deze mars werd door toevoeging van een tekst geschreven door Arthur Christopher Benson, wereldberoemd en onder de titel 'Land of Hope and Glory' afzonderlijk gepubliceerd.

Een buitenbeentje in dit programma vormt, zoals eerder aangehaald, de 20e-eeuwse Amerikaanse componist van eerder 'lichte' muziek, Leroy Anderson. Hij studeerde compositie bij de serieuze Walter Piston aan de prestigieuze Harvard University. Zijn *Jazz Pizzicato* voor strijkers is vrij algemeen bekend, maar hij schreef heel wat inventieve en voor het genre zelfs vernieuwende werkjes. *Fiddle Faddle* is daarvan een mooi voorbeeld.

We hadden al een operettekoning en een March King. Dat de walskoning bij uitstek, Johann Strauss jr. niet kan ontbreken op het programma van een nieuwjaarsconcert ligt voor de hand! Een nieuwjaarsconcert zonder *An der schönen, blauen Donau* is quasi ondenkbaar geworden! Over een polka, galop of wals van Strauss jr. valt weinig meer te zeggen dan dat deze pareltjes nog altijd in staat zijn ons op te zadelen met een onweerstaanbare drang om te dansen, lief te hebben, te drinken en te zingen! ... Prosit!

Johan Huys

Happy 2015!

'Een nieuwjaarsconcert als een trip, zoals wanneer een kind de allereerste keer ademloos naar het vuurwerk kijkt.'

— Hervé Niquet

Hervé Niquet, chef-dirigent van het Vlaams Radio Koor, kleurt met het VRK en Brussels Philharmonic tijdens een zwierig nieuwjaarsconcert buiten de lijntjes. De flamboyante chef doorspekt het programma met onbekende pareltjes uit het Franse romantische oeuvre en andere verrassingen, zoals John Philip Sousa's *The Stars and Stripes Forever*.

Wanneer hij ons te woord staat om toelichting bij het programma te geven, kreeg hij van onze bibliothecarissen net de orkestpartituren in handen. Enthousiast doorbladert hij de scores, en slaakt een zucht van verrukking. 'Kijk hier, Max d'Ollone (1875-1959), *L'été ...* Zijn muziek is nog mooier dan die van Debussy! Hij was pas twintig toen hij dit schreef, maar hier is eenvoudigweg niets aan toe te voegen. Het is van een buitenaardse schoonheid.' Hij bladert verder. 'Tiens, wat is dit?' en werpt een schalkse blik op *An der schönen, blauen Donau*. 'Dat ken ik niet!', klinkt het met een knipoog.

'Je kent waarschijnlijk de historie van de nieuwjaarsconcerten', vervolgt Hervé Niquet zijn relaas. 'Het was oorspronkelijk een Weens fenomeen, dat voor de eerste keer plaatsvond in 1939. Grappig toch, als je dat bedenkt: uitgerekend het serieuze publiek van de Wiener Philharmoniker, met hun brilletjes, gingen één keer per jaar uit hun dak op de uitgelaten muziek van de Strauss-familie. Dit werd uitgezonden via Eurovision (*het internationale televisienetwerk de European Broadcasting Union, EBU, red.*) in heel Europa, en plots wou iedereen zo'n concert. Ik heb er

zelf trouwens heel mooie herinneringen aan: herinneringen in zwart-wit, toen ik bij mijn oma naar de concerten keek.'

'Het nieuwjaarsconcert is met andere woorden een alibi om te feesten', aldus de dirigent. 'Maar naast de onvermijdelijke klassiekers grijpen we deze kans met beide handen aan om ons publiek ook te laten kennismaken met ongekend repertoire. Naast *le bonheur*, brengen we ook *la surprise*. Met dit pareltje van Gabriel Pierné (1863-1937), bijvoorbeeld: *Impressions de music-hall: Clowns musicaux*. Wat orkestratie betreft, is dit ab-so-lu-te top! Het werk werd oorspronkelijk geconcipeerd als ballet, maar de muziek is zo sterk, dat je verbeelding meteen een heel circusuniversum creëert. Helaas wordt het zelden of nooit geprogrammeerd, en zijn er nauwelijks opnames van. Onbegrijpelijk, want met die finale haal je de muren neer!'

'Maar muziek is muziek – ook de walsen van Strauss en de werken van Offenbach hebben onmiskenbare allure. Dansmuziek, hoe gekend ook, is moeilijk om te spelen, want er wordt van het orkest een minutieuze precisie verwacht. En noem me maar 's één hedendaags componist die nog polka's kan componeren, die perfect zijn georkestreerd én meer dan vijftig jaar lang in het collectief geheugen blijven nazinderen. En die voor spektakel en diepte zorgen zónder een dozijn extra percussionisten, maar slechts met één triangel en één kleine trom. Hoed af voor Offenbach, en hoed af voor Strauss!'

Judith Van Eeckhout

Brussels Philharmonic

orkestmeester

Otto Deroloz

eerste viool

Bart Lemmens

Stefan Willems

Olivia Bergeot

Annelies

Broeckhoven

Stefan Claeys

Teresa Heidel

Daniela Rapan

Anton Skakun

Philippe

Tjampens

Alissa Vaitsner

NN

NN

NN

tweede viool

Ivo Lintermans

Mark Steylaerts

Caroline

Chardonnet

Ion Dura

Bruno Linders

Sayoko Mundy

Karine Martens

Francis Vanden

Heede

Bartolomiej Ciaston

Saartje De Muynck

Fien Van den

Fonteyne

NN

altviool

Nathan Braude

Griet François

Philippe Allard

Agnieszka

Kosakowska

Stephan

Uelpenich

Patricia Van Reusel

Benjamin Braude

Maryna Lepiasevich

Barbara Peynsaert

cello

Luc Tooten

Karel Steylaerts

Kirsten Andersen

Jan Baerts

Barbara Gerarts

Julius Himmler

Emmanuel Tondus

Sophie Jomard

contrabas

David Desimpelaere

Sandor Budai

Simon Luce

Philippe Stepman

Tino Ladika

Jens Similox

fluit

Wouter Van den

Eynde

Lieve Schuermans

Eric Mertens

Dirk De Caluwé

hobo

Joost Gils

Maarten Wijnen

Lode Cartrysse

klarinet

Anne Boeykens

Danny Corstjens

Midori Mori

fagot

Karsten Przybyl

Alexander Kuksa

Jonas Coomans

hoorn

Hans Van der Zanden

Pierre Buizer

Mieke Ailliet

Gery Liekens

trompet

Alain De Rudder

Luc Sirjacques

Sébastien Lemaire

Jeroen Bavin

trombone

David Rey

Lode Smeets

Wouter Loose

pauken / timpani

Gert D'Haese

percussie

Pieter Mellaerts

Tom Pipeleers

Gerrit Nulens

harp

Eline Groslot

Vlaams Radio Koor

sopraan

Barbara Somers

Sarah Van Mol

Jolien De Gendt

Evi Roelants

Marina Smolders

Sarah Abrams

alt

Marleen Delputte

Helena Bohuszewicz

Noelle Schepens

Saartje Raman

Eva Goudie-

Falckenbach

Lieve Mertens

tenor

Ivan Goossens

Paul Schils

Paul Foubert

Frank De Moor

Gunter Claessens

Adriaan De Koster

bas

Joris Derder

Jan Van der Crabben

Philippe Souvagine

Marc Meersman

Paul Mertens

Lieven Deroo

Marianne Baete Kießland © Veronica Melá

vr 09.01.15 / 20.00 / Concertzaal
Anima Eterna Brugge / Haydn & Beethoven
In 1791 vertrok Joseph Haydn op uitnodiging van impresario Salomon naar Londen, een reis die hem op latere leeftijd tot de meest gevierde componist van zijn tijd maakte. *Symfonie in D*, nr. 104 werd een triomf, net als de dramatische cantate *Arianna a Naxos*. Beethovens stralende *Symfonie nr. 2* vormt een mooie pendant met Haydns late werk.

Lets Radio Koor © Jānis Deinats

za 17.01.15 / 20.00 / Concertzaal
Lets Radio Koor / Vocale poëzie uit oost en west

Letland is het epicentrum van de koormuziek. Kenners rekenen het Lets Radio Koor van dirigenten Kaspars Putnins en Sigvards Klava dan ook tot een van de beste ter wereld. In Brugge geniet u van een schitterend en tegelijk turbulent huwelijk tussen het romantisch westers en hedendaags oosters repertoire. Een luisterervaring die zich niet gauw meer zal aandienen.

BESTEL UW TICKETS NU OP

WWW.CONCERTGEBOUW.BE
+32 70 22 33 02 / IN&UIT 17 ZAND 34 BRUGGE

Praat na de voorstelling gezellig na in het Concertgebouwcafé of vertel ons wat u ervan vond op Facebook of Twitter (@concertgebouwbr).

Gezellig tafelen voor of na een voorstelling met een verrassing op vertoon van het concertticket. www.concertgebouw.be/services.

Vlaanderen
verbeelding werkt

west-vlaanderen
de gebreven provincie

BRUGGE

FLUXYS

DeMorgen.

Knack

Klara

COBRA

FOCUS|WTV